

technik metody refleksji strategicznej – analiza porównawcza // *Przegląd Organizacji*. – 2008. – N 2. 4. Markowski T., *Zarządzanie rozwojem miasta*. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1999. – S. 224. 5. Martyniak Z., *Metoda refleksji strategicznej // Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa*. – 1990. – N 4–6. 6. Martyniak Z., *Organizacja i zarządzanie. 60 problemów teorii i praktyki*. – Kraków-Kluczbork: Antykwa, 1996. – S. 35–37. 7. Martyniak Z., *Organizacja i zarządzanie, 15 efektywnych metod*. – Kraków-Kluczbork: Antykwa, 1997. – S. 161–170. 8. Oblój K., *Strategia organizacji*. – Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, 2001. – S. 192–203. 9. Rawski M., *Efekty synergii w metodzie refleksji strategicznej // Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa*. – 2002. – N 7. 10. Rawski M., *Trudności budowania strategii w marketingu terytorialnym, [w:] Zarządzanie przedsiębiorstwem / red. E. Skawińska*. – Poznań: Instytut Inżynierii Zarządzania Politechniki Poznańskiej, 2007. – S. 88–89. 11. Szromnik A., *Marketing terytorialny. Miasto i region na rynku*. – Kraków: Oficyna a Wolters Kluwer Business, 2007. – S. 13–21. 12. Szromnik A., *Marketing terytorialny – koncepcja ogólna i doświadczenia praktyczne, [w:] Marketing terytorialny / red. T. Markowski*. – Warszawa: Polska Akademia Nauk, Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, 2002. – T. CXII. – S. 41.

УДК 658.589:621

О.А. Сметанюк, І.В. Причепя
Вінницький національний технічний університет

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НА МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ В УМОВАХ КРИЗИ

© Сметанюк О.А., Причепя І.В., 2010

Розглянуто теоретико-методологічні засади управління інноваційною діяльністю на машинобудівних підприємствах України. Проаналізовано стан та перспективи розвитку вітчизняного машинобудівного комплексу. Висвітлено питання активізації інноваційної діяльності як один із можливих шляхів виходу промисловості країни з глобальної кризи. Запропоновано заходи щодо подолання деструктивного впливу економічної кризи та підвищення інноваційної активності підприємств машинобудівної галузі.

Ключові слова: інноваційна діяльність, антикризове управління, інноваційна активність машинобудівних підприємств.

There have been studied theoretical-methodological foundations of management of innovation activities at the machine-building enterprises of Ukraine. There have been analyzed condition and perspectives of development of domestic machine-building complex. There have been shown questions of activation of innovation activities as one of the ways out of industry of the country from global crisis. There has been suggested a number of measures to overcome destructive influence of economic crisis on innovation activities increase of the enterprises of machine-building industry.

Keywords: the innovative activities, the crises management, the innovative activity of the mashing-building enterprises.

Постановка проблеми. В умовах складних змін у світовій економіці, нестабільних фінансово-економічних перетворень, хиткої політичної ситуації в Україні, підсиленої ще й негативними глобальними зрушеннями, вітчизняна промисловість показала свою неготовність до складних викликів глобальних перетворень, продемонструвавши низьку ефективність антикризового управління як на рівні держави, так і на рівні підприємства.

Необхідність інноваційного розвитку як засобу подолання економічних криз теоретично обґрунтував ще Й. А. Шумпетер на початку ХХ ст. Сьогодні переваги інноваційного фактора в забезпеченні конкурентоспроможності підприємств і основи економічного зростання держави загалом є очевидними, а його вплив на виробництво – радикальним і комплексним.

У зв'язку з цим активізація інноваційної діяльності стає найважливішим напрямком науково-технічного прогресу, пріоритетним елементом науково-технічної та інноваційної політики в Україні, зокрема в тих сферах господарювання, які виступають каталізатором розвитку економіки. В умовах глобальної кризи саме машинобудування, як провідна галузь економіки держави, що визначає структуру промисловості та

рівень науково-технічного розвитку, забезпечує підвищення конкурентоспроможності інших галузей, має стати осередком інноваційного розвитку національного господарства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченню причин економічного зростання та пошуку можливостей виходу підприємств з кризи присвячено дослідження багатьох вчених-економістів, серед яких Е. Короткова, А. Беляєва, М. Герасимчук, М. П. Іванов, Л. О. Лігоненко, М. Пашута, Л. С. Ситник та інші. Проблема інноваційної діяльності підприємств займаються численні вітчизняні та зарубіжні дослідники. Варто відзначити наукові роботи С. М. Ілляшенко, В. О. Василенко, В. Г. Шматько, Н. В. Краснокутської, В. В. Стадник, М. А. Йохна, В. Гриньова, Д. Черваньова, Л. І. Федулової, В. Осецького, П. П. Микитюк, Л. В. Кириної, Ю. Ю. Щербаня та інших дослідників. Однак питання управління інноваційною діяльністю підприємств в нестабільних умовах господарювання залишається недостатньо вивченим, крім цього, існують значні розбіжності в підходах дослідників до вибору засобів управління інноваційною діяльністю підприємств в умовах кризи.

Формулювання цілі статті. Метою статті є наукове обґрунтування теоретичних та прикладних аспектів управління інноваційною діяльністю на машинобудівних підприємствах України в умовах кризи. Для досягнення визначеної мети необхідно виконати такі завдання: дослідити стан та перспективи інноваційного розвитку вітчизняних машинобудівних підприємств, побудувати модель управління інноваційною діяльністю на підприємстві в умовах кризи та розробити відповідні управлінські заходи щодо подолання виявлених проблем.

Виклад основного матеріалу. Вирішення сучасних проблем стабілізації національної економіки, досягнення високих темпів стійкого економічного зростання, забезпечення соціального розвитку суспільства вимагає вдосконалення процесу управління на макро- та мікрорівнях. Саме в кризовий період має відбутись потужний поштовх для розвитку інноваційної активності суб'єктів господарювання. Осередком розвитку інноваційної діяльності має стати саме машинобудівний комплекс, що забезпечує переоснащення економіки, інтенсифікацію та підвищення ефективності всього суспільного виробництва країни.

Машинобудування є провідною галуззю усієї промисловості, її серцевиною. Воно постачає народному господарству верстати, транспортні засоби (судна, тепловози, електровози, вагони, автомобілі, літаки тощо), сільськогосподарські машини, екскаватори, генератори для електростанцій, технологічне обладнання для заводів, фабрик і тим самим сприяє розвитку всіх галузей народного господарства, впровадженню в них досягнень науково-технічного прогресу [1]. Машинобудування є найбільш наукоємною галуззю. Воно забезпечує науково-технічний прогрес і перебудову економіки всієї країни, тому його галузі розвиваються прискореними темпами, а їхня кількість безупинно зростає. Відтак проведення комплексної інноваційної діяльності є вагомим фактором успішної підприємницької ініціативи на машинобудівних підприємствах.

З метою розвитку машинобудування в Україні запроваджено понад 20 програм. Основними з них є: «Державна програма розвитку машинобудування на 2006–2011 роки», «Програма виробництва технологічних комплексів машин та обладнання для агропромислового комплексу», «Програма розвитку найбільш конкурентоспроможних напрямів мікроелектроніки в Україні», «Програма розвитку автомобілебудування» та інші. Відповідно до пріоритетних напрямів інноваційної діяльності в Україні на 2003–2013 рр. Машинобудування визначено як основа високотехнологічного оновлення всіх видів економічної діяльності [2].

Результати дослідження показників розвитку машинобудівної галузі України однозначно вказують, що світова фінансова криза не оминула й Україну, зокрема, одну з провідних галузей її економіки – машинобудування, результативність діяльності підприємств якої і в докризовий період мала суперечливий характер, що пояснюється нестабільністю та ринковими коливаннями в економіці України з моменту її становлення як незалежної держави (табл. 1).

Частка збиткових підприємств у загальній кількості економічно-активних машинобудівних підприємств протягом 2004–2007 рр. поступово зменшувалась. Результатом кризових змін у вітчизняній економіці стало зростання значення вищезгаданого показника до 36,9% у 2008 р., що на 6,1% більше порівняно із значенням 2007 р. Обсяг збитків підприємств машинобудівної галузі в цей період зріс майже в 2,5 раза та становить 5044,6 млн. грн. за обсягу фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування у 1505,3 млн. грн. І хоча у 2009 р. величина відповідного фінансового результату зросла (зростання становило 1042 млн. грн. або 69,2% порівняно до попереднього періоду), обсяг збитків та частка збиткових підприємств у загальній кількості машинобудівних підприємств продовжує зростати (щоправда із сповільненням такого темпу). Таку динаміку результативності підприємств машинобудівної галузі можна пояснити низькою конкурентоспроможністю продукції машинобудування, зокрема її високою ресурсо-, фондо- та енергоємністю, а відповідно і високою собівартістю, переважною орієнтацією галузі на експорт (близько 70% продукції) і зниженням платоспроможного попиту на зовнішніх ринках, відставаннями української науки у рівнях технологічного розвитку та реалізації відкриттів і винаходів від країн із

розвинутою економікою тощо. Проте очевидним є те, що негативний вплив на діяльність підприємств зовнішніх факторів не тільки не локалізується їх системами менеджменту, а й посилюється дією внутрішніх недоліків господарювання.

Таблиця 1

Фінансові результати діяльності підприємств машинобудівної галузі України в 2004-2009рр.

Показники діяльності	Аналізований період						Відсотків до попереднього періоду				
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування, млн. грн.	1612,9	2238,5	1916,9	5127,5	1505,3	2547,3	138,8	85,6	267,5	37,4	169,2
Частка збиткових підприємств до загальної кількості машинобудівних підприємств, %	34,3	33,3	33,3	30,8	36,9	43,1	97,1	100,0	92,5	119,8	116,8
Обсяг збитків, млн. грн.	1727,8	1343,3	1978,2	2009,9	5044,6	5345,8	77,7	147,3	101,6	251,0	106,0

Примітка. Розраховано за даними Державного комітету статистики України [3].

Також потрібно зазначити, що сповільнюється розвиток підгалузей машинобудування, скорочується кількість працівників, підвищується зношеність основних засобів. У галузі незначними темпами зростає заробітна плата, спостерігається скорочення та руйнування соціальної інфраструктури підприємств в країні, що призводить до скорочення матеріальної вмотивованості [4].

Результати дослідження інноваційної діяльності в машинобудуванні України свідчать про достатньо низьку активність підприємств щодо оновлення продукції машинобудування та використання на практиці науково-технічних досягнень, а також про її неоднорідність (майже 80 % інноваційно-активних підприємств України зосереджено у Київській, Харківській, Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Миколаївській та Львівській області).

Аналіз результатів інноваційної активності машинобудівних підприємств показує, що у 2007 р. підприємницькі структури значно активували свою інноваційну діяльність. Частка інноваційно-активних машинобудівних підприємств в загальній кількості машинобудівних підприємств у 2007 р. зросла на 3.1 пп порівняно зі значенням 2006 р. та становила 23,3% (табл. 2). У структурі промислових підприємств частка інноваційно-активних машинобудівних підприємств зросла на 0,2 пп та становила 1,7 % відповідно. Проте наприкінці 2008 р. кількість інноваційно-активних підприємств загалом по промисловості, у галузі машинобудування, зокрема, знову зменшилась на тлі глобальної фінансово-економічної кризи. Машинобудівні підприємства, маючи низький рівень рентабельності та недостатність власних коштів для фінансування діяльності, стикнулись із значними труднощами щодо залучення повною мірою кредитних ресурсів, зокрема для проведення інноваційної діяльності.

Узагальнюючи вищенаведені тенденції, можемо виділити такі основні проблеми інноваційної діяльності машинобудівного комплексу:

- незабезпеченість суб'єктів господарювання власними засобами для інноваційного розвитку, складність процедури залучення ресурсів з альтернативних джерел;
- недовіра державної системи підтримки наукової та інноваційної діяльності, обмеженість бюджетного та позабюджетного фінансування;
- відсутність чіткої спрямованості в державі у вирішенні конкретних економічних проблем регіонів, у їхній реструктуризації з врахуванням ринкових чинників;
- незрілість інноваційної інфраструктури;
- недосконалість інституційної бази регулювання інноваційної діяльності суб'єктів господарювання;
- проблема залучення суб'єктів малого бізнесу до інноваційного розвитку (в середньому по Україні лише близько 6 % малих промислових підприємств є інноваційно-активними, аналогічний показник для великих підприємств – близько 40 %, тоді як у Німеччині для малих підприємств рівень інноваційної активності становить понад 60 %) [5];
- обмеженість інформаційних потоків про продуктові, процесні, ринкові новинки і т. д.

**Частка інноваційно-активних машинобудівних підприємств
в машинобудівній галузі та в промисловості 2004–2008 рр.**

Показники діяльності	Аналізований період				
	2004	2005	2006	2007	2008
Кількість інноваційно активних промислових підприємств, шт.	1359	1193	1118	1472	1397
Частка у загальній кількості підприємств, %	13,7	11,9	4,8	5,9	5,9
Кількість інноваційно-активних машинобудівних підприємств, шт.	444	394	360	421	400
Частка інноваційно-активних підприємств в загальній кількості машинобудівних підприємств, %	24,4	22,0	20,2	23,3	21,2
Частка інноваційно-активних машинобудівних підприємств в структурі промислових підприємств, %	4,5	3,9	1,5	1,7	1,7

Примітка. Розраховано за даними Державного комітету статистики України [3].

Безумовно проблемним залишається питання організації технічного рівня створення такої продукції, з якою вітчизняні виробники спроможні виходити на світові ринки. Машинобудівні підприємства фінансово неспроможні використовувати сучасні зарубіжні технології через їх значну дороговизну. Тому кожне підприємство, зважаючи на свої можливості, повинно розробляти оптимальну стратегію фінансування інноваційної діяльності. Це зумовлює необхідність комплексно вирішувати проблему фінансового забезпечення інноваційного розвитку [6].

Інноваційна діяльність має певні характеристики, що значною мірою визначають і особливості управління нею: управління здійснюється з огляду на потенційні можливості інновації; управління повинно відбуватись у тісній взаємодії із іншими сферами діяльності підприємства та ґрунтуватись на специфічній методології управління; управління вимагає високоякісної підготовки управлінських та наукових кадрів; управління передбачає застосування специфічних методів стимулювання працівників до інтенсифікації інноваційної діяльності; управління вимагає використання специфічних методів планування, організації та контролю за інноваційним розвитком підприємства тощо. Отже, управління інноваційною діяльністю охоплює процеси планування, організації, стимулювання та контролю за інноваційним розвитком, що спрямовані на утримання вже існуючих конкурентних переваг на ринку та завоювання нових перспективних позицій.

В умовах глобальної кризи значення держави в управлінні інноваційною діяльністю суб'єктів господарювання, на нашу думку, значно зростає. Якщо в стабільній ринковій ситуації макрорівень управління визначає лише поле інноваційної діяльності підприємницьких структур, окреслює межі інноваційної діяльності, то в умовах всеохоплюючої кризи, держава повинна взяти на себе функцію регулятора ринкових процесів з метою забезпечення виживання підприємницьких структур та подальшого їх інноваційного розвитку. Вкладаючи кошти в інноваційну діяльність, держава закладає підвалини довгострокової перспективи формування внутрішнього ринку. Це підтверджує необхідність забезпечення максимально можливого інноваційного спрямування державної підтримки в регіонах України.

Структура методів та механізмів управління інноваційною діяльністю на макрорівні запропонована на рис. 1 [7].

Методи планування	Методи економічного стимулювання	Правові методи	Методи соціального регулювання	Методи політичного регулювання
Формування держзамовлень	Система податків	Правове регламентування	Суспільні рухи	Політичні права та гарантії
Реструктуризація економіки	Заохочення розвитку науки та техніки	Адміністративні санкції	Демократичні інститути	
Планування розвитку території	Екологічне регулювання	Система стандартів		
	Заохочення інвестицій та інновацій			
	Система кредитування			

Рис. 1. Методи управління інноваційною діяльністю підприємств на макрорівні

На мікрорівні управління інноваційною діяльністю передбачає проведення таких дій:

- аналіз зовнішнього середовища та прогнозування його розвитку;
- аналіз внутрішнього середовища підприємства;

- виявлення напрямків та варіантів розвитку ринкових можливостей;
- вибір цільових ділянок ринку для реалізації інноваційної діяльності;
- виділення пріоритетних напрямків діяльності;
- формування організаційної структури управління інноваційним розвитком;
- планування виробничо-збутової та фінансової діяльності за обраним пріоритетним напрямком; контроль за виконанням заходів, спрямованих на реалізацію потенціалу інноваційного розвитку;
- підготовка рішень про своєчасну зміну пріоритетів і пошук нових напрямів інноваційної діяльності.

В умовах кризової ситуації, яка склалась сьогодні на світовому та вітчизняному ринках, процес управління інноваційною діяльністю повинен скоротитись до максимально коротких термінів, що можна досягти максимізацією паралельності виконання перерахованих вище робіт. Пропонуємо, розроблену авторами, модель управління інноваційною діяльністю підприємства в умовах кризи (рис. 2).

Запропонована модель дасть змогу вчасно діагностувати невідповідності між можливостями суб'єкта господарювання та зростаючими вимогами ринку, що своєю чергою дасть можливість попередити деструктивні зміни на підприємстві. Як результат – максимізація ефективності управління та результативності інноваційної діяльності.

Кризові ситуації вимагають від керівництва підприємств застосування прогресивних технологій управління, які б дозволяли ефективно скоординувати системи управління інноваційною діяльністю з використанням нових інформаційних технологій і сучасних методів прийняття рішень для забезпечення реалізації існуючого та резервного інноваційного потенціалу підприємства.

Кризові перетворення необхідно використати для переходу виробництва та організації діяльності на нові рівні та в якісно нові форми господарювання, вміло застосовуючи, нагромаджені десятиліттями, науково-технічні знання та практичні навички. Україна має значні здобутки в науковій та винахідницькій діяльності, що вимагають вмілого управління та повної державної підтримки.

Враховуючи вищенаведене, можемо запропонувати такі рекомендації щодо виходу вітчизняних машинобудівних підприємств з кризи:

1. На макрорівні:
 - фінансування важливих інноваційних проектів за рахунок бюджету;

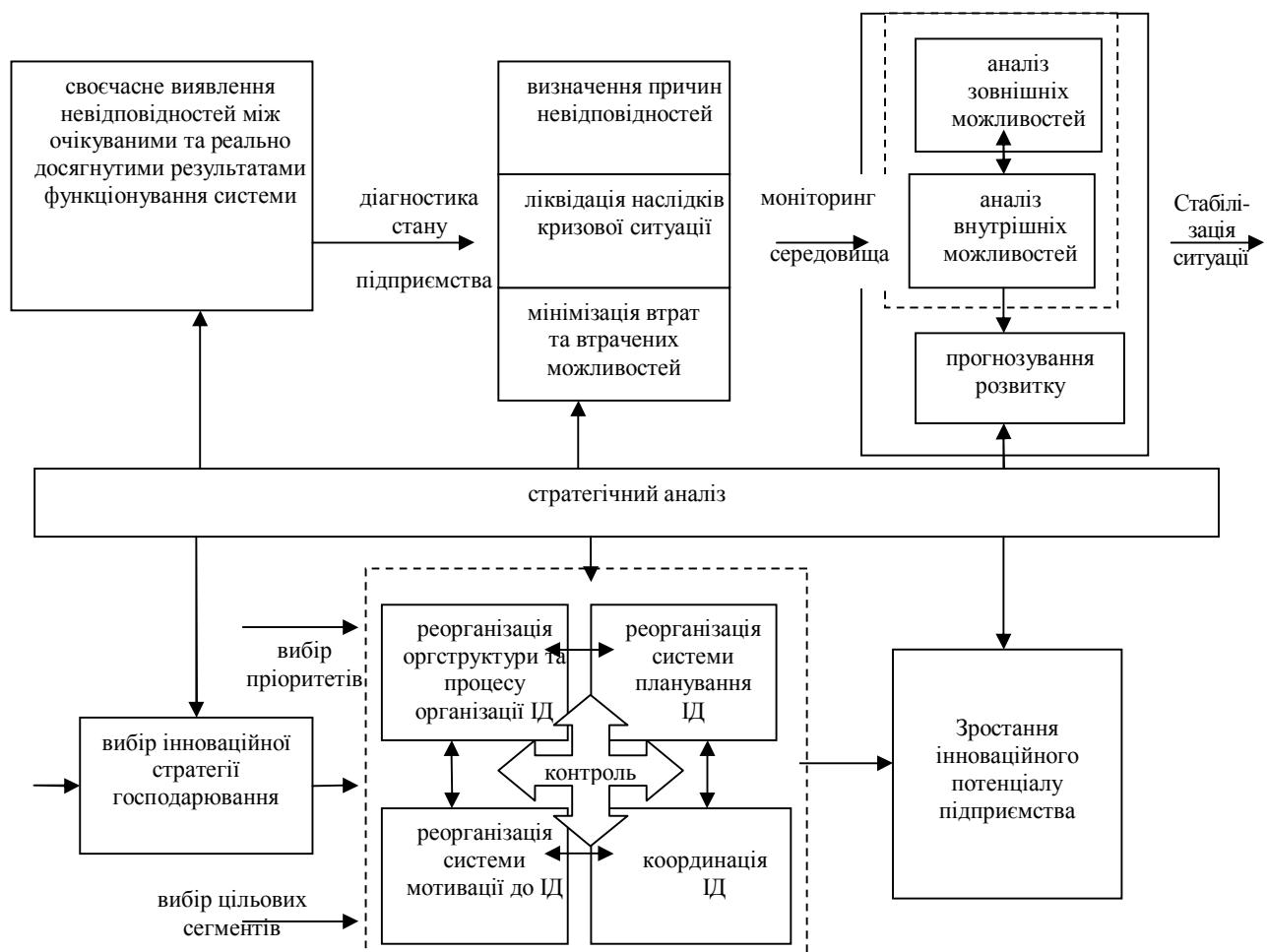

Рис. 2. Модель управління інноваційною діяльністю підприємства в умовах кризи

- пільгове кредитування пріоритетних інноваційних проєктів за рахунок бюджету (безвідсоткове, часткове, гарантійна сплата відсотків бюджетом, надання державних гарантій комерційним банкам тощо);
 - пільгове оподаткування підприємств, що займаються інноваційною діяльністю;
 - законодавчі зміни у галузі інноваційної діяльності щодо пільг і стимулів;
 - формування ефективної інфраструктури інноваційної діяльності;
 - створення сприятливого клімату для інноваційної діяльності в країні;
 - збільшення платоспроможного внутрішнього попиту та пошук на загальнодержавному рівні нових ринків збуту продукції вітчизняного машинобудування;
 - залучення суб'єктів малого та середнього бізнесу до інноваційного розвитку (саме малі та середні підприємства мають найбільшу мобільність, здатність до переорієнтації та адаптації до нових умов);
 - постійний моніторинг за розвитком інноваційної діяльності в державі, в регіонах, на підприємствах;
 - використання досвіду урядів США та Японії, які тісно співпрацюють із організаційними формами інтеграції науки та виробництва, з формами науково-технічної кооперації;
 - підтримка та стимулювання розвитку венчурного бізнесу;
 - формування великих промислово-фінансових груп, концернів та холдингових компаній, які забезпечать фінансово-економічну стабілізацію та необхідні конкурентні переваги машинобудівним виробництвам на внутрішньому та зовнішньому ринках тощо.
2. На мікрорівні:
- зниження собівартості продукції шляхом економії витрат на виробництво (за рахунок організаційно-економічних факторів в короткостроковому періоді та за рахунок технологічних інновацій в довгостроковому періоді);
 - пошук альтернативних шляхів для реалізації продукції;
 - оптимізація витрат на впровадження нових технологій і техніки;
 - формування інноваційного фонду на підприємстві;
 - мотивація працівників до інноваційної діяльності, зменшення міграції науковців;
 - пошук нових джерел фінансування;
 - перегляд стратегічної політики підприємства та орієнтація на інноваційну спрямованість тощо.

Впровадження цих заходів дасть змогу підприємствам машинобудівної галузі вижити в складних умовах жорсткої конкурентної боротьби, що підсилюється кризовими явищами в фінансово-економічній світовій системі.

Висновки. Сьогоднішня криза стала лише так званим «детонатором» для виявлення існуючих невідповідностей між цілями підприємств та зростаючими вимогами світового ринку. В умовах, що склались, активну позицію в управлінні інноваційною діяльністю має зайняти саме держава засобами створення відповідних державних структур підтримки інноваційної діяльності та максимально можливого фінансування інноваційних проєктів. Звичайно всеохоплюючий контроль з боку держави має і певні недоліки (упередженість осіб, що приймають рішення; лобіювання інтересів; недостатня компетентність в питаннях оцінки тих чи інших інноваційних проєктів тощо), але без державної підтримки деякі підприємства не зможуть впоратись із глобальними проблемами.

Дослідження стану інноваційної діяльності вітчизняних машинобудівних підприємств України показало відставання його розвитку порівняно з підприємствами країн з розвинутою ринковою економікою. Аналіз основних тенденцій розвитку інноваційної діяльності дає можливість зробити висновок про її згортання, незважаючи на поліпшення економічного становища, основною причиною якого є не лише відсутність фінансових ресурсів, а неефективна з погляду перспективних цілей методика розподілу цих коштів, що призвело до зменшення обсягів науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт. Ця ситуація ускладнюється ще й зменшенням частки витрат на маркетингові дослідження, оскільки вони в умовах ринкової системи господарювання є важливим засобом забезпечення успіху.

Управління підприємством засобами антикризового менеджменту дає змогу зберегти матеріальну основу для продовження господарської діяльності підприємницького суб'єкта в короткостроковому періоді. Переорієнтація ж системи господарювання на новий рівень, що вимагають деструктивні зміни в зовнішньому середовищі, дозволяє отримати довгострокові переваги на ринку. З цієї позиції криза розглядається як сприятливий фактор для реструктуризації системи, що не відповідає новим умовам.

Всеохоплююча реструктуризація спостерігається нині у всіх сферах господарювання української економіки: структуризація ринку праці, реорганізація галузей промисловості, структуризація малого бізнесу та банківської системи тощо. Своєчасна адаптація та переорієнтація на нові умови господарювання дозволить українським підприємствам перейти на якісно новий рівень господарювання, дозволить провести диверсифікацію структури економіки країни загалом.

1. *Машинобудування та металообробка // www.tsru.edu.ua.* 2. *Постанова Кабінету Міністрів України від 28.07.2003 № 1174 «Державна програма розвитку промисловості на 2003–2011 роки» // Офіційний вісник України від 15.08.2003 р. – 2003. – № 131.* 3. *Державний комітет статистики України // www.ukrstat.gov.ua.*

4. Шапуров О.О. Стан та тенденції розвитку машинобудування// Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 3 (93). – С. 57-63. 5. Матеріали наукової експертизи // www.in.gov.ua. 6. Пальчик О.В. Проблеми інноваційної діяльності вітчизняного машинобудування // www.rusnauka.com/19_nnm_2007/economics/23189/doc.htm. 7. Ілляшенко С.Н. Управление формированием целевых рынков предприятий // Машиностроитель. – 1999. – № 8. – С. 43–47.

УДК 65. 012. 34

В.В. Смирчинський

Тернопільський національний економічний університет

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

© Смирчинський В.В., 2010

Розглянуто завдання України з гармонізації вітчизняного законодавства з питань формування логістичної системи державних закупівель з чинним законодавством ЄС в контексті вимог обумовлених членством України в СОТ та взятих зобов'язань.

Ключові слова: тендерні процедури, норми законодавства, гармонізація, угода, державні замовники, державні закупівлі, державна логістика, міжнародні зобов'язання.

This article deals with Ukraine task in legislation harmony considering formation of the state purchase logistic system due to EU legislature in the context of Ukrainian membership in WTO and its responsibilities.

Keywords: tender procedures, norms of legislation, harmonization, agreement, state customers, public purchasing, state logistic, international obligations.

Постановка проблеми. У сфері законодавчої регламентації України, яка стосується логістики державних замовлень (закупівель) у країнах Центральної і східної Європи, починаючи з 2005 року відбулися відчутні зміни. Це стало результатом уніфікації законодавства, спрямованої на перенесення європейських директив на правовий ґрунт конкретних країн. Ідея уніфікації – сформувані набір правил так, щоб вони поєднували норми законодавства різних країн і працювали однаково (гармонізовано) у всій Європі. Уніфікація надасть можливість учасникам тендерних процедур брати участь у тендерах інших держав при загальних умовах. Щодо організаторів тендерів, то нове законодавство передбачає прийняття прозорого й уніфікованого зводу правил, за яким будуть здійснюватися процедури поставки товарів, проведення будівельних робіт і надання послуг. Мета нових правил – зниження всіляких ризиків і кількості нераціональних заявок, а загалом – підвищення ефективності проведення торгів. У результаті цих законодавчих змін логістична система (сектор) державних замовлень (закупівель) стає все вагомим та привабливим у національних економіках зазначених країн, що і зумовлює значну увагу дослідників і аналітиків до оцінки стану сектора державних закупівель та перспектив його розвитку в Україні.

Сьогодні тривають переговори України з ЄС щодо нової посиленої угоди (НПУ) або, як її ще називають, Угоди про асоціацію [2]. НПУ міститиме, окрім усього іншого, положення про створення зони поглибленої вільної торгівлі (ЗВТ).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Оцінка логістичної організаційної структури управління державними закупівлями в Україні є одним із напрямів управлінської діагностики в системі державної логістики. Однак всебічне вивчення праць з теорії та практики логістики зарубіжних (Д. Бауерсокса, С. Джонсона, Д. Клосса, М. Крістофера, Анкіна, А.М. Гаджинського, К.В. Кузнецова, Л.Б. Міротіна, А.І. Семененка, В.І. Сергеева, А. Тяпухіна, і вітчизняних науковців А.Г. Кальченко, Є.В. Крикавського, А.М. Окладера, Н.І. Чухрай, Р.Р. Ларіної та з проблем формування і управління системи державних закупівель в Україні В.Т. Александрова, П.К. Германчука, В.В. Морозова, Н.Б. Ткаченко, О.П. Шатковського свідчать, що практично всі вони зосереджені на проблемах проектування або вибору тієї чи іншої форми організаційної структури управління та ефективності її діяльності як одного з аспектів оцінки організаційної структури, а в системі державних закупівель України формування вигідних тій чи іншій групі депутатів, чиновників „правил гри” при здійсненні процедур тендерних закупівель.